

SVATOJÁNSKÝ ZPRAVODAJ

Svatý Jan pod Skalou
Sedlec & Záhrabská

ZPRAVODAJ OBECNÍHO ÚŘADU

2018/4 LISTOPAD

Tomáš Běhounek, Jiří Bouček, Miroslav Husák,
Jindra Štefanová, František Vycpálek,
Michal Šedivý a Ondřej Vlas

Jak to půjde po volbách?

Máme za sebou další volby a od konce října je potvrzeno nové složení zastupitelstva včetně zvolení výborů. Zůstávám pro další období starostou na plný úvazek a po mém boku stojí novopečená a energická místostarostka Jindra Štefanová. Jsem rád, že máme ve vedení obce ženu, a že je to právě Jindra – dobrá duše ze sedlecké uličky. Jsem taky rád za nové i za zkušené tváře v týmu zastupitelstva. V novém období budeme pracovat ve složení Jiří Bouček, Jindra Štefanová, Miroslav Husák, František Vycpálek, Tomáš Běhounek, Michal Šedivý a Ondřej Vlas.

Nebudu zastírat, že jsem s výsledkem posledních voleb spokojen. Chtěl bych poděkovat těm, kteří se rozhodli

kandidovat, ale také všem, kteří přišli volit. Celkově dobrý pocit mám ze souhry více okolností, které v poslední době dávají naději, že se věci kolem nás budou více a rychleji hýbat k lepšímu. Na mnoha stranách v obci vidím pohyb, budování a zvelebování. Částečně se mění majitelé domů, přicházejí noví lidé a s nimi nový elán. Také letošní příznání statutu národní kulturní památky poutnímu areálu bylo pozitivním impulzem k obnově. Pokusíme se za obec držet s těmito snahami krok a pomáhat zvelebování a zabydlování obce, kde to jen jde. Minulé zastupitelstvo schválilo začátkem října strategický plán rozvoje obce. Je to myslím velmi dobrý dokument, který může být skutečným vodí-

kem pro konkrétní rozhodování. Také rekonstrukce cesty v Sedlci se pěkně rozjíždí a v obci začínají mizet neudržované domy – plánuji se (a někde už probíhají) jejich rekonstrukce. Na účet už nám přišla milionová dotace Středocheského kraje na opravu pobřežní zdi u kostela. Pustíme se do ní na jaře příštího roku. Jestli půjde vše dobře, začneme se systematictěji věnovat otázkám veřejných prostranství v obci, zásobování vodou a internetovému připojení, které je v naší obci mimořádně slabé...

Děkuji za důvěru a doufám, že se nám pozitivní rozpoložení podaří přetavit do konkrétních výsledků, a že náš život v naší obci bude bavit a těšit.

JIŘÍ BOUČEK — STAROSTA

Extrémní sucho

a obávaná situace kolem svatojánských pramenů

Letošní léto vstoupí do historie jako jedno z extrémně nejsušších a nejteplejších v historii. Sucho se nevyhnulo ani naší obci. Přímo ve Svatém Janu pod Skalou se ocitla celá horní polovina obce zcela bez vody. Patrně poprvé v historii. Hladina spodních vod poklesla natolik, že zde lidem vyschly i staré studny, které dle pamětníků ještě nikdy bez vody nebyly! Situace bohužel není lepší ani dnes, třetí měsíc od vypuknutí sucha a lidé jsou bez vody stále. Extrémně nízký průtok zaznamenává i potok Kačák. Ten podle Loděnické měřicí stanice dlouhodobě vykazuje průtok pouhých 10 litrů za vteřinu. Koryto potoka bylo na dlouhých úsecích zcela obnažené a stojatá voda v prohlubínách zahnívala. Kritický stav se studniční vodou se nevyhnul ani Sedlci (kde pomohl situaci řešit vodovod) a Záhrabské, kde situaci mírnila pouze vzdálená veřejná pumpa na Vráži.

Jediným veřejným zdrojem vody zejména pro Svatý Jan a také suchý Hostím se stala studánka sv. Ivana, kde se na vodu doslova stály fronty. Velkou paniku mezi obyvateli vyvolalo zjištění, že průtok vody ve vývěru také poklesl natolik, že z kamenného chrlice (od pramene Ivan) a postupně přestávala voda téct úplně. Situaci zdramatizovaly i občasně práce jeskyňářů na nově objeveném vývěru v rokli nad klášterem. Ti bohužel při své práci vodu odčerpávali, čímž byl způsoben jak pokles hladiny (dočasně voda ve studánce netekla), tak její zakalení na několik hodin, kdy vodu nebylo možné k nelibosti všech odebrat. I přes četné protesty se bohužel jeskyňáře nepodařilo umírnit. Doufejme, že po důrazných výtkách a budou nadá-

le pracovat ohleduplněji a že jejich práce již nepotrvá dlouho. Bylo také konstatováno, že nárazový odběr velkého množství vody ve studánce např. hasiči nemá kromě několika minutovému poklesu hladiny vliv na prameny naprosto žádný.

V okolí svatojánských vývěrů se v současnosti udály tři významné věci. Vloni zde byla vybudována nová měřicí stanice, při čemž bylo upraveno širší okolí výtoku před studánkou. Hladina vody se zvedla o cca 3–5 cm a před studánkou byla vystavěna betonová zeď. Ta patrně vytvořila zábranu pro samovolné podzemní průsaky vod ze studánky a průtok vody měřicí vodotečí se dokonce zvýšil. Druhou záležitostí jsou rozsáhlé stavební práce na sousedním pozemku býv. restaurace Ivanka, které teoreticky mohly uvolnit cestu pro část spodních vod přímo do potoka a zapříčinit tak pokles hladiny a vztlaku pramene na tomto pozemku. Všechny tyto události mohou mít na výtok vody nějaký vliv, ale vydatnost pramenů nemohou ovlivnit. Třetí obavou byly na první pohled velmi hrubé zásahy – práce jeskyňářů ve vývěru nad klášterem. Tato varianta byla naštěstí vyvrácena.

Kvůli všeobecným obavám o tento náš významný zdroj vody byla z podnětu obyvatel a obce Svatý Jan 26. září svolána schůzka zainteresovaných osob a odborníků ohledně stavu zdejších pramenů a problému s úbytkem vody.

Přítomný geolog RNDr. Karel Žák konstatoval, že není třeba se „vyschnutí“ Svatojánských krasových pramenů obávat. Jak již víme, zdejší voda pochází z hloubek cca 150–200 m pod úrovní dna údolí. Je jí zde dokonce tolik, že i dnes v době extrémního sucha by prý zdejší vývěry každý den naplnily vodou jeden olympijský plavecký bazén! Voda z korytka neteče pouze proto, že tento výtok je udělaný mírně nad úrovní hladiny pramene Ivan a voda je sem tlačena pouze přirozeným vztlakem silného pramene. V době extrémního nedo-

statku srážek však vydatnost i vztlaková síla pramene mírně kolísá, což je prokázáno dlouhodobým měřením. Jak se ukázalo, porucha je i v podzemních štolách na přívodním potrubí k chrlicí. Situaci prý napraví až vydatnější dešť.

Zkoumaný nový vývěr nad klášterem (který díky obrovskému vztlaku z podzemí v době objevení měl hladinu o 11 metrů výše, než dnes!) je teoreticky považován za hlavní vývěr svatojánských vod z hlubokého podzemí, což se nyní snaží jeskyňáři doložit. Extrémní sucho jim paradoxně pomáhá při čištění a zprůchodnění vývěrové jeskyně, která byla ještě nedávno plná vody) Pramen zde kdysi vyvěral v podobě mohutného vřídla až na povrch a za posledních 12 000 let způsobil usazení obrovského množství travertinu odtud až do vzdálenosti cca 300 m po proudě, prakticky až na konec obce Sv. Jan (travertinový masiv byl za tisíc let odtěžen na stavební materiál). Později si voda našla cesty dutinami uvnitř masivu (mimo jiné takto vznikly i zdejší unikátní jeskyně za kostelem) a rozdělila se na tři dnes známé větve pramene. Měřením bylo konstatováno, že na rozdíl od tří nižších vývěrů tento pramen obsahuje nejméně povrchových vod z mělkých pramenů a logicky nemůže obsahovat ani žádnou vodu z potoka. Mohl by se stát strategickým zdrojem vody nejen pro obec, ale v případě nebezpečí (válka, napadení vodních zdrojů, přírodní katastrofa a pod.) by byl schopen zásobovat čistou pitnou vodou (z hlubokého podzemí) až 15 000 obyvatel, tedy např. celé město Beroun! Co se týče kvality vody, ne nevýznamným se ukázal i dosud neprobádaný mohutný vývěr (pod úrovní hladiny potoka) v oblasti mezi Sv. Janem a Hostím, který byl před několika lety objeven s pomocí termokamery. Pokud by voda v něm pocházela z oblasti chemicky „nedotčených“ kopců ze Záhrabské, nebude tolik poznamenána zemědělskou činností, jako voda Svatojánských pramenů (prosakuje sem až ze vzdálených polí od Bubovic k Vysokému Újezdu). Jako vydatný zdroj pitné vody by teoreticky mohl být tento pramen ještě vhodnější, než vývěr za klášterem.

Extrémní sucho přimělo obec řešit nedostatek pitné vody pro vlastní obyvatele a nyní jsou prováděny první studie k výstavbě vodovodu. Doufejme, že bližší průzkum a především ochrana svatojánských pramenů nám všem pomůže do budoucna problémy s pitnou vodou vyřešit.

JIŘÍ ŠEVČÍK

Sodoma a Gomora v Sedlci

JAK TO VIDÍ OBČAN

Letošní podzim nezačal pro obyvatele sedlecké uličky dobře. Připomněli si padesát let od okupace sovětskými tanky a vzápětí se stali obětí další invaze. Nájezdy těžké techniky, rámus, krátery v zemi. Překopané potrubí, přerušené elektrické vedení, v noci tma. Zákaz vycházení. A do toho starosta plíživě vymáhá finanční příspěvky na svoje další jalové nápady. Trubek v zemi přece už máme dost, tak proč chce přidávat další? Kdo ho o to prosil? Místa v uličce je málo, času taky, o penězích ani nemluvě. Jak tohle může skončit? Občané chtějí zpět svobodu pohybu a klid! Počasí zatím nájezdníkům zatraceně přeje, tak se snad brzy nabaží svého rejpaní a odtáhnou jinam...

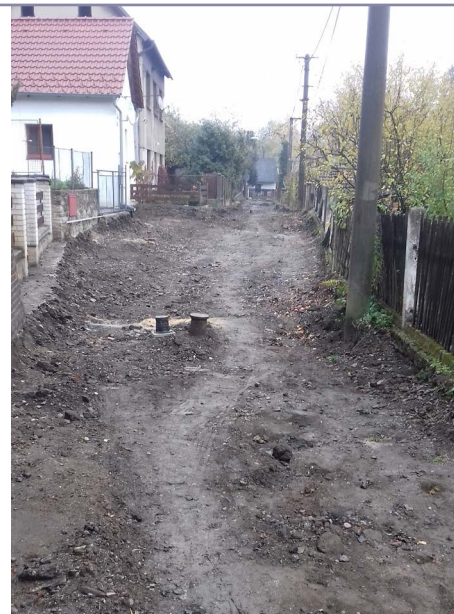
STAVBA Z POHLEDU OBCE

Po nezdařeném prvním kole výběrového řízení, do kterého se v srpnu přihlásila jediná firma s předraženou

nabídkou, riskli jsme v časové tísní zopakování soutěže a byli napnutí, kolik nabídek přijde v kole druhém. Dočkali jsme se tří nabídek, z nichž dvě vypadaly rozumně. Nakonec jsme tedy vybrali dodavatele – firmu EKODO – a uzavřeli smlouvu s termínem dokončení do konce roku 2018. Po krátkém úřadování s Ministerstvem pro místní rozvoj, které nás podpoří dotací 1 milion Kč, se mohla stavba rozjet.

Terén kolem autobusové zastávky se zaplnil armaturami a spoustou dalšího materiálu a cesta se v některých úsecích stává neprůchodnou. Parkování pro vozy místních je domluveno na louce bratrů Zemanů, veřejná lávka u louky dostala díky Kubovi Hrnčířovi a Jirkovi Štefanovi už i zábradlí, takže putování oklikou přes potok je o něco bezpečnější. Nošení nákupů nebo vyvážení popelnic a žump se velmi zkomplikovalo, stejně jako i prostý pohyb po ulici.

Během zemních prací zatím (naštěstí) nebyl učiněn žádný zásadní archeologický nálezy, ale objevila se (bohužel) řada různých trubek, chrániček a kabelů, kterými jsou propojené nemovitosti z opačných stran uličky. Neexistují k tomu plány, nejsou dojednány žádná věčná břemena, majitelé však očekávají vstřícnost. Pro stavbu je to samozřejmě kom-

plikace, ale firma tyto věci bere s pochopením, stejně jako změnu projektu, která počítá s možností napojení odpadů z domovních čistíren. Tato změna se setkala s pochopením nakonec i u většiny majitelů nemovitostí na severní straně cesty, které bychom jinak asfaltem odřízli od možnosti napojit se v dohledné době na kanalizaci. S těmi, kdo pochopili, jsme uzavřeli darovací smlouvy a také jsme od většiny z nich již dostali finanční příspěvek ve výši 10 tis. Kč na přípojku. Za poskytnuté dary děkujeme, pokryjí část navýšených nákladů na jednotnou kanalizaci.

Jako bonus ke stavbě cesty počítáme také s položením chrániček pro budoucí zasíťování uličky optikou pro vysokorychlostní internet. Snažíme se myslet trochu dopředu, snad i počasí bude nadále přát a vše vyjde... Tohle prostě sedlečtí musí vydržet! JIŘÍ BOUČEK

Milníky

Na státní svátek, letos umocněný kulatým výročím, zinscenovali jsme malou slavnost na okraji naší vsi – a také trochu stranou zájmu davů. Podařilo se zrenovovat starý náhrobní kámen, který již v minulosti díky šikovným rukám pana Pavla Radechovského změnil své původní poslání – změnil se na jakýsi milník ozvláštňující začátek naší obce. Kámen vlivem povětrnosti zešedl, částečně obrostl mechem a naklonil se ke straně. Malovaný znak obce se začínal loupat z plechu.

Po výborné zkušenosti s renovací křížku v Sedlci jsme se rádi dohodli

s uměleckým kameníkem Jaroslavem Pacovským na oživení tohoto kamene. Povedlo se a pan Pacovský zopakoval malý zázrak, který vloni předvedl v Sedlci. Smaltovna Český Brod dodala nově vypracovaný znak podle grafického návrhu Jiřího Ševčíka jr., a tak jsme 28. října mohli odhalit milník v novém hávu.

Pavel Pos s rodinou připravili plochu a vlajkovou výzdobu, Míra Husák komorní akt zarámoval famfárou na lesní roh. Před kámen jsme zasadili dva trsy Kavylu, za něj k potoku pokroucenou vrbu. Spolu s renovovaným kamen-

ným křížem u Bubovic a se zvoníčkou v Sedlci se uzavřel trojúhelník prostranství, která letos díky spolupráci obce a Svatojánské společnosti dostala staronový náboj.

Péče o vlast a o krajinu začíná hned na zápraží našich domů. Zvelebení záhumenku může být lepším aktem holdu republice než dlouhé projevy... Sázel se všude v okolí – v Loděnici už o týden dříve, během velkolepé slavnosti v dobových oblecích přibyla nová lípa u kostela. Srbečtí se také drželi tradičních lípek, v Bubovicích místní nadšenci vysázeli celou dubovou alej. BUK

Po volbách

Tak už máme po volbách. Obyvatelé naší obce si zvolili nové zastupitelstvo. Něčím se ty letošní volby od těch před čtyřmi lety lišily – nebyl to boj dvou stran, byly to, dalo by se říci normální volby.

Před čtyřmi lety volbám předcházela dlouhá kampaň ve formě časopisu Soused, kde se stále objevovaly kritické články k tehdejšímu vedení obce. Nejvíce kritiky se objevovalo ze Sedlce, zejména kvůli tomu, že obec nic nedělá pro zkvalitnění života sedleckých. To, že jim staré zastupitelstvo vybudovalo obecní vodovod, dětské hřiště nebo zavedlo plyn, to se jaksi počítalo za samozřejmé. Hlavním tématem kritiky byla zablácená cesta v „uličky“ od mostu k pěšině ke Svatému Janu. Objevil se i článek kritizující levný pronájem restaurace a hotelu Obecná škola, že je to směšně nízký nájem, že tam mají předražené řízky a další. Objevila se i kritika, že starosta si nechává vyplácet neúměrně vysoký plat. Zkrátka, kam se podíváš, všechno je špatné.

Vyhrála strana kritiků, staré zastupitelstvo se odporoučelo. Kritici si pogratovali, jak se jim volby vydařily, a nastalo období skutečné práce na spravování obce. Jenže se ukázalo, že mnohem snadnější je kritizovat než pracovat. Nově zvolený starosta to po krátké době „sbalil“ a odstěhoval se jinam. Pak tu byl ještě další nový starosta, který se po krátké době vzdal za-

stupitelského mandátu a obecní zastupitelstvo se rozpadlo. Nastalo období, kdy obec byla bez zastupitelstva a nebyla zcela svéprávná ve svém rozhodování. Musely být vypsány nové volby.

V mimořádných volbách bylo zvoleno nové zastupitelstvo a do čela se postavil nový starosta Jiří Bouček. Byl v nezáviděníhodné situaci, ale lze říci, že svou novou funkci zvládl. Zastupitelstvo začalo normálně pracovat a konečně se dostalo i na sedleckou „uličku“. Sice až úplně na konci volebního období, ale začalo se. Ukázalo se, že to, co se zdálo dříve zcela jednoduché a snadné, tak jednoduché není. Tak se už konečně sedlečtí dočkají nové „uličky“ bez bláta a prachu. Nové zastupitelstvo udělalo zcela nový krok v naslouchání hlasu lidu. Ve všech třech osadách se konaly schůzky vedení obce s obyvateli. Zváni byli všichni, jak stálí, tak i víkendové obyvatelé. Zastupitelstvo se tak mohlo vyjádřit k problémům, které lidé považují za nejdůležitější. Lze to srovnat s dříve projednávaným územním plánem obce nebo s plebiscitem o tom, co s budovou bývalé svatojánské školy.

Od voleb 5. a 6. října máme nové zastupitelstvo. V čele stojí opět starosta Jiří Bouček. Kritiky sedleckých už utichly, Soused už nevychází. Zdá se, že nastává období stability a klidu pro práci. Přejme novému zastupitelstvu, aby neztrácelo chuť do náročné práce a aby se mu práce na správě a rozvoji obce dařila.

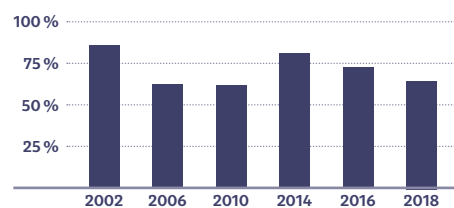
BOHUMIL ŠEVČÍK

Svatojánské komunální volby po roce 2000

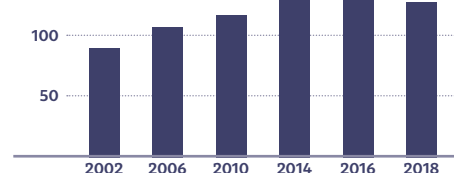
Účast na na obecních volbách v tomto století nikdy nepoklesla pod šedesát procent – z celostátního pohledu byla vždy nadprůměrná. V letech 2002 a 2014 stoupla účast dokonce nad 80 procent. Dá se říci, že to bylo vždy, když ve volbách „o něco šlo“ a šlo se více různorodých kandidátů. Tento fakt mívá na naše občany mobilizační účinek.

I letos děkujeme již osvědčené volební komisi ve složení L. Majerová, J. Líznerová, M. Horešová a D. Santorová, která byla opět zárukou spolehlivě a včas odevzdaných výsledků a D. Posové za přípravu volební místnosti. RED

Účast na obecních volbách

Počet zapsaných voličů

Proč utrácíme zbytečně?

Lokální politika je hodně o penězích a o hospodaření – a já opět připomenu, že na tyto věci nemá patent zdaleka jen obecní úřad. Může je ovlivnit každý, už třeba jen tím, jestli třídí odpady nebo ne. Víím, že toto není právě slavnostní téma, ale nemohu si jej odpustit.

Na urgentní výzvy k zaplacení letošního „poplatku za odpad“ pomalu reagují poslední opozdílci. Vybráno už tedy skoro máme, ale na straně výdajů není situace dobrá. Se svozovou firmou se snažíme optimalizovat režim vývozu tříděného odpadu, abychom neplatili za výsyp prázdných kontejnerů, a obdobně by se měl snažit každý u své popelnice. Pokud ji ponecháte na ulici před domem, bude každý týden vysypána a nemilosrdně naučtována, i když v ní nebude nic. Kromě toho, že popelnice právě

nezkrášlují prostředí vesnice, je jejich trvalé vystavování na ulici silně neekonomické. Tímto způsobem totiž může jedna popelnice, která si na sebe ročně „vydělá“ poplatkem cca 600 Kč, stát obec až pětkrát tolik. Za jeden vývoz 120 l popelnice platíme nyní 63 Kč, od nového roku AVE opět zdrazí. Obecní poplatek nyní zdrazovat nehodláme, ale apelujeme: třídte a popelnici vystavujte ven jen tehdy, když je opravdu plná!!!

Sdělení společnosti Ekokom z 1. listopadu 2018: *Díky dlouhodobé spolupráci průmyslu, obcí a měst v systému EKO-KOM při rozvoji systému třídění a recyklace obalových odpadů se podařilo dosáhnout stavu, kdy své odpady třídí více než 72 % občanů České republiky. Děkujeme.*

Eko-kom obci formou finančního bonusu vrátí přibližně ¼ částky, kterou za

odvoz tříděného odpadu zaplatíme svozové firmě – činí to něco přes 30 tis. Kč za rok, což je celkem dobrá motivace. Za sebe bych ale byl s děkováním zdrženlivější, protože to, co vidíme třeba kolem sběrných míst na Záhrabské, nesvědčí o velké civilizovanosti. Mnozí z nás zřejmě systém sběru a třídění nepochopili nebo jej prostě z nějakého důvodu ignorují. Pokud nechceme být úplně zavaleni odpadky, z necertifikovaných pytlů, které AVE neodvážá, je musí obec na své náklady přeskládat do správných (placených) pytlů. To vypadá zpravidla tak, že pan Senft dvě třetiny obsahu vytřídí do vedle stojících kontejnerů a objem směsného odpadu se scvrkne na třetinu. Proč si s touto jednoduchou činností někteří neporadí doma je záhadou... BUK

Sto let ve Svatém Jáně

V letošním roce se připomínají kulatá výročí „osmičkového roku“. Jak jsme ony osudové letopočty prožívali v naší obci? I o tom vypovídají obecní kroniky.

Samotná data samozřejmě ihned nepřináší okamžité zlomové události, ale daleko větší význam měly roky následující. Samotný rok 1918 kronika vnímá více než jako rok osamostatnění jako rok ukončení 1. světové války. Ta byla po všech stránkách, především ekonomicky, zdrucující. Ve všech obcích, také v té naší, bylo mnoho padlých vojáků. Tatínků od rodin, dědečků i synů. Takové ztráty život na vesnici ovlivnily nejvíce. A proto více než oslava republiky se kroniky věnují oslavě konce války a uctění padlých spoluobčanů. Nechybí samozřejmě informace o klíčových událostech doby – zřízení exilové vlády a triumfální příjezd tatínka Masaryka do vlasti. Ne všichni ale byli těmito událostmi nadšeni. V lidech často převládala nejistota a nedůvěra v demokracii. Větší uvědomění a oslava samostatného státu přichází až později, kdy měla mladá republika za sebou první nesnadné roky života a první úspěchy. Lidé si uvědomili důležitost vlastního státu až tehdy, když jim to přineslo první ovoce v podobě nabyté politické nezávislosti a celkové zlepšení životní úrovně.

Lidé si také uvědomovali identitu vlastní obce jako základního společenství obyvatel, základní státotvorné jednotky, které jsou součástí. Lidé, kteří v obci bydleli, si byli vzájemně velmi blízcí. Mnohem více, než dnes. Děti chodily do jediné školy, starší obyvatelé spolu denně pracovali v okolních lesích, lomech, továrnách či na polích, ženy nakupovaly a potkávaly se v jediném obchodě a skoro všichni se i s přespolními scházeli každou neděli v místním kostele. Samozřejmostí bylo posezení po práci v hospodě na pivo a udělat si čas na radosti, jakými byli tancovačky, kulečky či kulečník, společné oslavy a nebo třeba i vystoupení místního divadelního spolku. Lidé mnohem více vzájemně sdíleli své osudy a vzájemně si pomáhali.

Život na vesnici se změnil. Děti zde svoji školu již nemají, za prací skoro všichni dojíždíme, cestou se stavíme v supermarketu a na návštěvu restaurace už ani nezbyvá čas. Se sousedy se skoro neznáme, jejich osudy sdílíme snad jen občas prostřednictvím facebooku. Společenské akce si sami už sko-

ro neděláme, ty jsou tak nějak organizovány „shora“ hrstkou dobrovolníků, snad proto, aby vůbec nějaké tradice byly. Udělejme si proto nahlédnutím do kroniky malý obrázek, jak naše vesnice žila přesně před 90 lety, kdy si připomínala první kulaté výročí existence Československa.

OSMIČKOVÉ ROKY VE SVATÉM JÁNU

Poohlédneme se ještě za „osudovými“ událostmi v naší obci, které se vztahují na letopočty končící osmičkou. Ve starších datech byly významné snad jen návštěva císaře Matyáše II. v roce 1628 či vybudování silnice Svatý Jan – Loděnice v roce 1898. 27. června 1918 byla zahájena těžba v lomu Paraple, což mělo na osud a především zaměstnanost v naší vesnici velký dopad. Dnes je tento lom jedním z největších turistických atrakcí v obci. Rok 1938 pro naši obec znamenal začátek konce Katolického ústavu řádu Školských bratří. Byl vydán zákaz přijímání dalších studentů. Ti poslední odmaturovali v roce 1942, hned poté byl učitelství ústav zcela uzavřen.

V roce 1948 byla budova ústavu definitivně zabrána komunistickým režimem, o něco později znárodněna. Záhy zde vzniká tábor nucených prací, věznice, a později policejní škola se zvláštním režimem utajení. V témže roce byla jedinému „podnikateli“ v obci Jaroslavu Čermákovi znárodněna stáčírna minerální vody Ivanka. 1958 byla na několik let otevřena prodejna v Sedlci. V roce 1988, tedy v době těsně před pádem komunistického režimu, byl po deseti letech znovu otevřen svatojánský kostel. Byl uvnitř uklizen a svépomocí byly provedeny nezbytné opravy omítek. V kostele byla také rozvedena elektřina. 18. června se zde konala velká slavnost, kdy za účasti biskupa Lobkowitz po 60 letech proběhlo v naší farnosti slavnostní biřmování. Poslední osmičkový rok, který stojí za připomenutí je rok 1998, přinesl otevření skanzenu Solvayovy lomy a slavnostní otevření nové restaurace Obecná škola ve Sv. Jáně.

Tolik k výčtu událostí, které se vážou k letopočtům končícím osmičkou. Je zřejmé, že všechny měly na život v naší obci dlouhodobě velký vliv a bez nich by naše obec vypadala jinak. Je třeba si takové události připomínat, abychom ani v dnešní době nezapomínali na vše dobré, co nám přinesly. JIŘÍ ŠEVČÍK ML.

Rok 1918 byl rokem jubilejním, neboť před deseti lety dosáhl náš národ samostatnosti, po které toužil skoro 300 let. Celý národ po dobu celého roku konal jubilejní oslavy, které ovšem vyvrcholily dne 28. října. Učitelstvo zdejšího okresu uspořádalo samostatnou, mohutnou oslavu na paměť 10. výročí obnovení našeho státu. Učitelstvo této slavnosti bylo ukázkou, co vykonalo učitelstvo před válkou i za války pro naše politické osvobození a co koná při vyjehování nového člověka.

Oslava byla provedena v neděli dne 21. října o půl 10 hod. dopoled. za účasti žáků na náměstí v Hořovicích. Program slavnosti:

1. Zahájení sborem „Čteno“
2. Přivítání všech účastníků předst. okr. škol. výboru.
3. Slavnostní proslov – odb. učitel Št. Konopík z Berouna.
4. Mušňský sbor „Má vlasti“.
5. Sborová básně od R. Nedka – předněl učitel legionář F. Procházka z Stašova.
6. Mušňský sbor: „Složíš-li svému“ od K. Bendla.
7. Slavnostní chorál: „Kdož jsi, boží synu“.

8. Národní hymny zapíle sborem dětí. Hory zapívalo učitelstvo zdejšího okresu.

Z naší společné slavnosti v Hořovicích dne 21. října 1918 vložený do školní kroniky 2 fotografie.

Naši obec navštívila také posádka a vynasnažila se, aby jubileum desítky let trvání republiky bylo důstojně oslaveno. Dne 27. října uspořádaly oslavy slavnosti školní, již vedl sbor učitelů a začala účastnilo se několik rodičů. Budova školní byla důstojným způsobem vydoblena. Učitel konala oslava v Sedlci. Slavnostní iu. proslovil říd. uč. zdejší školy J. Rosenkrane. Místní ochotníci zapíle několik písní s recitacemi vhodných básní. Dne 28. října o 2. hod. odpolední konala oslava v příškolní obci v Dubovicích. Původ zahájila začala zdejší škola. Po dom. sb. sbor dobrovol. hasičů a mnoho obecního. Původ ubíral se k pomníku padlých, kde všichni vzpomínku na oběti lidu v. války. Proslovil říd. uč. J. Rosenkrane.

Okrasní školní výbor v Hořovicích doporučil všem místním školním radám a obcím naslupitelství,

by památku 10. výročí trvání republiky se snažily oslaviti. Projevy lásky ke své školní mládeži a to pokud jejich síly finanční stačí. Za základní této výjavy vinnovaly příškolní obec naší škole bylo peněžní obnosy: Obec Sv. Jan – Sedlec 300 Kč, obec Hlávín 270 Kč, obec Dubovice 250 Kč. Celý obnos vinnován na zakoupení potřebných učebních pomůcek.

Svatojánský učitel Josef Růžička

S odstupem desítek let jsem začal pátrat po životní a profesní dráze svého někdejšího profesora chemie a biologie na pražském gymnáziu Josefa Růžičky. Sám jsem vyučoval na střední odborné škole. V Berouně-Závodí se mi podařilo vyhledat pana Miloslava Součka, který mi poskytl zajímavé informace. Pak už následovaly návštěvy archivů v Praze na Karlově univerzitě a v Berouně.

Profesor Josef Růžička se v roce 1914 narodil v obci Svatý Jan pod Skalou místnímu učiteli Josefu Růžičkovi a Albině Růžičkové, rozené Škvorové. Otec Josef Růžička učil na zdejší obecné škole dlouhá leta. Pocházel z Berouna a učitelský ústav absolvoval v Praze. Matka pocházela z obce. O rok dříve se narodila dcera Milada a o skoro deset let později v Berouně dcera Božena.

Učitel Josef Růžička se narodil v roce 1878. Obecnou a měšťanskou školu absolvoval v Berouně a čtyřleté učitelské studium ukončil v roce 1898. Začínal na chlapecké obecné škole v Hořovicích jako zatímní podučitel. Po roce přešel na pětitřídku v Lochovicích. V roce 1901 nastoupil na místní trojtřídku. Brzy se stal definitivním podučitelem. Při inspekcích byl hodnocen jako dobrý a podle kariérních zvyklostí se stal v roce 1911 učitelem I. třídy. Působení v obci ukončil v roce 1919. Přešel na obecnou chlapeckou školu v Berouně a stal se učitelem II. třídy.

Ve Svatém Janu pod Skalou prožil pan učitel Růžička válečná léta 1914–1918 a vznik Československé republiky. Na počátku války zůstal učitel Růžička s řídícím učitelem na škole sám. Dvakrát byl povolán do domobran, ale pro krátkozrakost se v krátké době vždy do školy vrátil. Na škole měl pak na starosti nařízený vojenský výcvik chlapců. Pracovní podmínky ve škole byly ve válečné době náročné. Pro nedostatek učitelů se musela výuka omezovat, spojovaly se třídy, nebylo dostatek topiva, budova školy byla v za-

lostném stavu, lidé hladověli. V zimním období fungoval na škole každoročně tak zvaný polévkový ústav pro nejchudší děti, hlavně přesporní, který byl provozován z darů a prostředků nadace. V roce 1918 se škole nevyhnula španělská chřipka. Mnoho obyvatel obce muselo v době války narukovat a někteří se už domů nevrátili. Koncem války a vznikem republiky se obci a škole ulevilo. V prosinci 1918 složili učitelé v Hořovicích slib věrnosti Československé republice.

Vedle školy dlouhá leta fungovala přádelna bavlny. Hluk, kouř a prach zamořovaly školu. Když v roce 1905 přes noc vyhořela, ve škole si oddechli, ovšem mnozí rodiče tím přišli o práci. Péče o zdravé prostředí ještě tehdy neexistovala. Zachoval se protokol o stížnosti na pana učitele, že při vyučování otvíral okno a tím způsobil ušní onemocnění jedné žákyně. Byl napomenut. V roce 1911 řídil školu za zemřelého řídícího učitele Horeise a prováděl i roční zápis do kroniky. Můžeme tedy poznat jeho rukopis. Podle osobní informace byl učitel Josef

Růžička kostelním varhaníkem. Před vznikem republiky každý školní rok začínal i končil mší v kostele. Zvláštností místní školy byla spolupráce s frekvencianty učitelského ústavu v klášteře. Ve škole získávali praxi a v případě nouze také učitelům vypomáhali.

Rodina Růžičkova se v souvislosti s přeložením otce odstěhovala do Berouna. V roce 1930 byl na hypotéku dostavěn rodinný domek na okraji města v Závodí. Stojí dodnes. V prosinci 1931 byl učitel Růžička postižen mozkovou mrtvicí. Od léta 1932 měl působit jako řídící učitel na smíšené obecné škole v Hořovicích. Od ledna 1933 měl být pro nemoc penzionován. V poslední den roku 1932 však v berounské nemocnici zemřel. Manželka zůstala s dětmi na studiích sama. Životní osudy syna Josefa si připomeneme v některém příštím čísle.

L. HAVLÍČEK

Zapište si do kalendáře

Zahájení adventu chceme opět pojmout jako sousedské setkání před kostelem s rozsvícením stromu a betléma, se zpěvy a s účastí Mikulášovy družiny. Předcházet této akci bude v posledním listopadovém týdnu dílnička na výrobu ozdob pro děti a jejich rodiče, kterou bychom rádi uspořádali ve spolupráci se Svatojánskou kolejí.

✱ Advent zahájíme **v neděli 2. prosince v 15 hod.** před kostelem. Teplé nápoje budou zajištěny, další občerstvení je možno obohatit vašimi vlastními ochutnávkovými vzorky.

✱ **23. prosince** ke kostelu dorazí **ve 13 hodin** poutníci s dětmi z Bubovic pro Betlémské světlo a zapějí zde koledy – rádi se zde setkají s místními pěvci.

✱ Tentýž den **od 18 hod.** se v kostele koná tradiční vánoční koncert – Česká mše vánoční J. J. Ryby. Na tento koncert je nezbytné si předem rezervovat vstupenky na adrese sjs@svatyjan.cz.

✱ **Na Štědrý den od 14 hod.** nás do kostela přijde oblažit sbor Comodo z Loděnice.

Je možná změna časů vystoupení – sledujte aktuální plakáty!

